

РЕШЕНИЕ

№ 3648

гр. София, 01.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 27.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **18** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203–207 от Административно-процесуалния кодекс във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба вх.№ 109/04.01.2021 г. по описа на Административен съд-София град от Е. Е. – гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , подадена чрез адв.И., с която предявен иск срещу дирекция "Миграция" в МВР, с претенция за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 50 000 лв., причинени от незаконосъобразен административен акт - Заповед № 5364з-604/15.03.2019 г. на Директора на дирекция "Миграция" в МВР, за прилагане на принудителни административни мерки "експулсиране" и "забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите-членки на Европейския съюз" за срок от три години, който акт е отменен по съдебен ред.

Ищецът поддържа, че е претърпял негативните последици в периода от 15.03.2019 г. до 27.11.2020 г. Настоява за него да са настъпили вредоносни последици, изразяващи се в невъзможност да се придвижва на територията на ЕС, накърнено право на личен и семеен живот, емоционален и психически дискомфорт, а синът му е бил принуден да смени социалната си среда. От Съда се иска да присъди обезщетение за неимуществени вреди в размер на 50 000 лв., ведно със законната лихва от

предявяването на иска до окончателното изплащане на сумата, както и присъждане на сторените по делото разноски. В с.з. ищецът чрез адв.И. поддържа предявения иск. Представя писмена защита с подробни съображения.

Препис от исковата молба е връчен на ответника дирекция "Миграция" в МВР за отговор. В законоустановения срок чрез юк.Т. е постъпил писмен отговор, в който се излага становище за допустимост на исковата претенция, но се излагат доводи за нейната неоснователност и недоказаност. Ответникът претендира разноски. В с.з. ответникът чрез юк.Т., юк.Ч. и юк.П. оспорва иска и моли за отхвърлянето му. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

С. градска прокуратура чрез прокурор Д. излага становище за основателност и доказаност на исковата претенция.

Съдъ, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Ищецът е [дата на раждане] в Република Турция. Женен е за румънската гражданка Ф. Мусат (бракът сключен на 21.09.2002 г. в [населено място]-Турция). Има син, [дата на раждане]

На 15.10.2012 г. ищецът е получил разрешение за временно пребиваване на територията на Република Румъния със срок до 14.10.2017 г.

По НОХД № 433/2016 г. по описа на Окръжен съд-Хасково с влязла в сила присъда ищецът е осъден на шест години лишаване от свобода на основание чл.242, ал.4 НК.

На 15.03.2019 г. в дирекция "Миграция" в МВР е постъпило писмо от Затвора-гр.С., с което дирекцията е уведомена, че ищецът ще бъде освободен от затвора условно предсрочно на 15.03.2019 г. В дирекция „Миграция“ – МВР е постъпило Предложение № 5364р-5472/15.03.2019 г. за издаване Заповед за принудително настаняване на чужденец в СДВНЧ и Предложение № 5364р-5473/15.03.2019 г. за налагане на ПАМ, изготвени от началника на отдел „Противодействие на незаконната миграция“. С Докладна записка рег.№ 5364р-5470/15.03.2019 г. до Директора на дирекция „Миграция“ е отразено, че с турския гражданин е проведена беседа, като му е дадена възможност да се запознае с материалите по административната преписка, както и да представи възражения и нови факти и обстоятелства. Отразено е също така, че Е. Е. е бил запознат с възможността настаняването му да бъде заменено при изпълнение на разпоредбата на чл.44, ал.5, т.1, т. 2 и т.3 ЗЧРБ. Към момента на издаване ДЗ не е постъпило заявление от български гражданин, който да декларира, че ще осигурява подслон и издръжка на чужденеца.

Със Заповед № 5364з-604/15.03.2019 г., издадена от Директора на дирекция "Миграция" в МВР, на ищеца са наложени ПАМ „експулсиране“ и „забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите-членки на Европейския съюз“ за срок от три години.

Заповедта е обжалвана по съдебен ред и с Решение № 1572 от 04.03.2020 г., постановено от АССГ по адм.дело № 3514/2019 г. същата е отменена като незаконосъобразна. С Решение № 14734 от 27.11.2020 г., постановено от ВАС по адм.дело № 6320/2020 г. решението на АССГ е оставено в сила.

С декларация вх.№ 105400-229/18.03.2019 г. ищецът е заявил желанието си да се завърне в родината си Република Турция. Според Докладна записка рег.№ 10540р-2174/22.03.2019 г. ищецът е предаден на турските власти на граничния пункт Капитан А./Капъ К. на 21.03.2019 г.

При така установената фактическа обстановка Съдът достигна до следните правни изводи:

По силата на чл.7 от Конституцията на Р. България държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Така прогласеният в основния закон принцип е залегнал в нормата на чл.203 АПК, който позволява на гражданите и юридическите лица да предявят иски за обезщетение за вреди, които са им причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ.

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица или по повод изпълнение на административна дейност. Във връзка с обсъждане на въпроса за допустимостта на исковата молба, следва да се посочи още, че наличието на елементите от фактическия състав за ангажиране отговорност по чл.1, ал.1 ЗОДОВ имат отношение към основателността на иска, а не към неговата допустимост (Определение № 8484/25.06.2009 г. по адм. дело № 8437/2009 г. на ВАС, Определение № 14030/17.12.2008 г. по адм. дело № 9536/2008 г. на ВАС, Определение № 1492/04.02.2009 г. по адм. дело № 579/2009 г. и Определени № 6452/16.05.2018 г. по адм. дело № 5068/2018 г. на ВАС).

Разпоредбата на чл.205 АПК сочи като ответник по иска за обезщетение юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая такова юридическо лице е дирекция "Миграция" в МВР според чл.37, ал.2 ЗМВР, като правилно искът за обезщетение е предявен спрямо юридическото лице.

Исковата молба е предявена в петгодишния давностен срок от влизане в сила на Решение № 1572 от 04.03.2020 г., постановено от АССГ по адм.дело № 3514/2019 г. Исковата молба е предявена от легитимиран субект – адресат на отменената като незаконосъобразна заповед за налагане на ПАМ, вследствие на която се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди, и при наличие на правен интерес. Исковата претенция е процесуално допустима, като предявена от активно легитимирано лице, притежаващо правен интерес, с оглед фактическите твърдения на ищеца, че е претърпял неимуществени вреди от незаконосъобразен административен акт и бездействие на административен орган по смисъла на чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

За да възникне правото на обезщетение, е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. Под вреда следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под "пряка и непосредствена" - тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1

ЗОДОВ.

Първата предпоставка, въз основа на която е допустимо да бъде ангажирана отговорността на държавата, е наличието на незаконосъобразен административен акт. В случая тя е установена - незаконосъобразната Заповед № 5364з-604/15.03.2019 г. на Директора на дирекция "Миграция" в МВР е отменена с влязло в сила съдебно решение. Следователно ищецът е доказал наличието на незаконосъобразен акт, издаден от административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Съгласно разпоредбата на чл.4 ЗОДОВ обезщетение се дължи за всички вреди – както имуществени (претърпени загуби или са пропуснати ползи) или неимуществени (претърпени болки и страдания, които представляват негативни емоционални изживявания на лицето, намиращи не само негативно отражение в психиката, но и социален дискомфорт за определен период от време), които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Посочената правна норма сочи, че следва да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата.

При това положение Съдът следва да прецени установено ли е по делото настъпване на вреди, а при положителен отговор – представляват ли тези вреди пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт и незаконосъобразното бездействие. Причинна връзка е налице, когато вредите са резултат на увреждането, настъпили са по повод и във връзка с него.

Доказателствената тежест за установяване наличието на всички предпоставки се носи ищеца, търсещ обезщетение. Съобразно чл.154, ал.1 ГПК всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В противен случай Съдът е длъжен да приложи последицата при носене на доказателствената тежест, като приеме недоказания факт за неосъществил се. В случая ищецът е този, който следва да докаже, чрез провеждане на пълно и пряко доказване със съответните процесуални способности, настъпването на твърдените неимуществени вреди, както и причинната връзка между тях.

Вредата като правен институт, по своята същност представлява накърняване имуществото на правните субекти или на техни неимуществени блага. Неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяващо се в претърпяване на болки и преживяване на страдания. ЗОДОВ не уточнява как се определя размерът на неимуществената вреда, поради което субсидиарно следва да се прилага гражданското законодателство и по-конкретно – разпоредбата на чл.52 ЗЗД, който дава възможност за определянето на вредите по справедливост.

Съгласно нормата на чл.52 ЗЗД обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. При формиране размера на обезщетението за неимуществени вреди се отчита степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца и е свързано с преценката на конкретни обективно настъпили обстоятелства, включително и периода, през който те са търпени. Също така спазването на принципа на справедливостта означава, че размерът на обезщетението трябва да е съобразен с характера и изражението на

вредата, при отчитане на икономическия стандарт в страната, като обезщетението не трябва да бъде източник на обогатяване.

Предявеният иск за неимуществени вреди за периода от 15.03.2019 г. до 27.11.2020 г. ищецът обосновава с емоционални и психически терзания, накърнено право на личен и семеен живот, емоционален и психически дискомфорт, принудителна смяна на социалната среда на сина му. Ищецът счита, че ако не е била издадена незаконосъобразната заповед, той не би претърпял целия този негативен емоционален комплекс от чувства.

Неимуществените вреди се доказват с допустимите по ГПК доказателствени средства – свидетелски показания, писмени документи (от лечебни и медицински заведения, от образователни институции, от специалисти и институции, предоставящи психологическа помощ). С оглед на това Съдът следва да изложи мотиви на плоскостта на доказателствената тежест.

Доказателствената тежест не означава задължение за представяне на доказателства. Принципите на обективната истина и служебното начало в процеса налагат Съдът да основе констатациите си за всеки факт върху наличните доказателства, без значение дали те са представени от страната, чиято е доказателствената тежест относно този факт, от противната страна по спора, или са издирени служебно от Съда. При това положение въпросът за доказателствената тежест се свежда до последиците от недоказването. Доказателствената тежест се състои в правото и задължението на Съда да обяви за ненастъпила тази правна последица, чийто юридически факт не е доказан. Съдът следва да се произнесе по спорния предмет, наведен с иска, като го уважи изцяло или отчасти или отхвърли предявения иск, независимо дали в съдебното производство страните са ангажирали доказателства. Изпълнението на това задължение от страна на Съда означава при отсъствие на доказване, да се приеме, че недоказаното не е осъществено. А щом не е осъществен юридическият факт, не могат да настъпят и последиците, които материалноправната норма свързва с неговото проявление.

След като тежестта на доказване се изразява в правото на Съда да приеме за неслучил се всеки факт за чието съществуване няма доказателства по делото, тя е приложима тогава, когато на страната, носеща тежестта на доказване, са дадени съответните указания. Още с разпоредителното заседание от 10.08.2021 г. Съдът указа на ищеца, че в негова доказателствена тежест е да установи онези факти и обстоятелства, от които претендира за него да настъпят благоприятни правни последици, а именно: осъждането на ответника за заплащане на обезщетение в претендирания размер, вследствие на причинени от него неимуществени вреди от описания от ищеца административен акт, причинените му вреди от този незаконосъобразен акт, причинно-следствената връзка между незаконосъобразността на акта и вредите.

В подкрепа на твърденията си ищецът не ангажира никакви доказателства. Към исковата молба е приложено едно единствено писмено доказателство – отменителното съдебно решение. От него обаче не може да се направи извод нито за претърпени неимуществени вреди, нито за причинна връзка (пряка и непосредствена) на претендираните негативни преживявания на ищеца и наложената му от ответника ПАМ.

Още веднъж с протоколно определение от 21.10.2021 г. Съдът указа на ищеца, че за доказване на неимуществени вреди може да ангажира доказателства, което до момента не беше сторено. Отново ищецът не направи доказателствени искания и не

ангажира доказателства.

След като страната не се справи с разписаната в закона и двукратно указана ѝ от Съда доказателствена тежест, тя следва да понесе последиците от недоказването.

Действително, нормална човешка реакция при неправомерно наложена му ПАМ е да бъде ядосан. Само по себе си обаче, това не може да доведе до някакви особено съществени негативни преживявания, които да подлежат на обезщетяване. Това обстоятелство не може да предизвика такива силни негативни /психологически и стресови/ преживявания, каквито се твърдят в процесния случай. Ищецът не сочи писмени доказателства за установяване на претърпените неимуществени вреди върху психиката му – потърсена лекарска или друга помощ във връзка с преживения през периода, стрес; нито пък особено силни негативни емоции. Безспорно такъв тип депресивни или емоционални състояния се доказват със съответната медицинска документация /в този смисъл Решение № 15996 от 25.11.2019 г., постановено по адм.дело № 4125/2019 г. по описа на ВАС/.

Не се доказва по делото преживените притеснения и негативни емоции да са с висока степен на интензитет, нито че са продължили през целия исков период. Не се доказва и въз основа на събраните по делото доказателства, че именно поради наложената му ПАМ ищецът е бил лишен от семеен и социален живот – дори такива факти по делото няма. Ищецът е бил със семейството си, макар и в Република Турция.

Следва да се има предвид, че в доктрината се поддържат разнообразни виждания относно същността и обхвата на неимуществените вреди, разбирането, че те се отнасят до емоционалния живот на пострадалия и включват физическите и моралните страдания, предизвикани от действията на други лица. Не всяко увреждане обаче е релевантно (и съответно подлежащо на обезщетяване), а само онова, което се характеризира с продължителност и по-висока степен на интензивност. Настъпило като последица от отменения акт увреждане на ищеца не бе установено по делото.

Прилагайки правилото, че недоказаният факт е неосъществен факт, разпределящо неблагоприятните правни последици от носената в процеса доказателствена тежест, Съдът намира, че липсват доказателства за претърпени от ищеца значителни неимуществени вреди, включително оказали влияние на психологическото състояние на ищеца (според твърденията му), извън рамките на обичайните притеснения за изхода на делото, поради което исковата претенция следва да бъде отхвърлена изцяло.

В съответствие с нормата на чл.81 от ГПК Съдът следва да се произнесе и по претенциите на страните за присъждане на разноски. Искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателно. С изменението на чл.10, ал.2 и ал.3 от ЗОДОВ в ред. ДВ, бр.94/2019 г., се предвиди отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника, ако последният е бил защитаван от юрисконсулт при пълно или частично отхвърляне на иска. Съгласно чл.25 от Наредбата за заплащането на правната помощ, приложима на основание § 1 от ЗР на ЗОДОВ във вр.с чл.78, ал.8 от ГПК и чл.144 от АПК, за защита по дела с определен материален интерес възнаграждението е от 100 до 300 лв. Настоящото дело не се характеризира с фактическа и правна сложност, разгледано е и решено в рамките на две съдебни заседания, поради което Съдът определя сумата от 100 лв. за юрисконсултско възнаграждение на ответника.

Така мотивиран и на основание чл.203 и сл. от АПК, Административен съд-София град

Р Е Ш Е Н И Е:

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Е. Е. – гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , предявена срещу дирекция "Миграция" в МВР, за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 50 000 лв., причинени от незаконосъобразен административен акт - Заповед № 5364з-604/15.03.2019 г. на Директора на дирекция "Миграция" в МВР, за прилагане на принудителни административни мерки "експулсиране" и "забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите-членки на Европейския съюз" за срок от три години, който акт е отменен по съдебен ред, ведно със законната лихва за периода от предявяването на иска до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Е. Е. – гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , да заплати на дирекция "Миграция" в МВР, юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. /сто лева/. Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба или протест пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: